

Снітко Микола Євгенович,
ад'юнкт кафедри кримінального, кримінально-виконавчого права
та кримінології Академії Державної пенітенціарної служби;
Кондратов Дмитро Юрійович,
кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри
кримінального права і кримінології факультету № 1
Харківського національного університету внутрішніх справ

ТРИМАННЯ ОСІБ, ЩОДО ЯКИХ ОБРАНО ЗАПОБІЖНИЙ ЗАХІД У ВИДІ ТРИМАННЯ ПІД ВАРТОЮ, В УМОВАХ ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ

У зв'язку з останніми подіями в Україні в умовах воєнного стану та ведення бойових дій на території держави вкрай ускладнене виконання вимог законодавства щодо місць тримання осіб, яким обрано запобіжний захід у виді тримання під вартою. Це викликало потребу у змінах цієї сфери діяльності. До Закону України «Про попереднє ув'язнення» було внесено зміни, згідно з якими «Під час дії воєнного стану в Україні у зв'язку з неможливістю доставлення військовополонених безпосередньо до табору для тримання військовополонених, з метою забезпечення їхнього життя та здоров'я такі особи можуть тимчасово перебувати у дільницях для тримання військовополонених, утворених у слідчих ізоляторах Державної кримінально-виконавчої служби України. Військовополонені, які перебувають у таких дільницях, переміщуються до табору для тримання військовополонених, як тільки таке безпечне переміщення стане практично можливим» [1].

Відповідно до змін, які були внесені до Закону України «Про попереднє ув'язнення», зазнали зміни підзаконні нормативно-правові акти щодо тримання ув'язнених та інших категорій в установах виконання покарань та слідчих ізоляторів.

Відповідно внесли зміни і до «Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань», згідно з якими додали розділ XXXIV.

Враховуючи зазначені зміни, у виправних колоніях можуть створювати сектори для тримання осіб, узятих під варту, але за умови забезпечення їх ізоляції від інших осіб, яких тримають у цій установі.

У разі необхідності в межах однієї виправної колонії можуть створювати сектори для тримання засуджених до позбавлення волі з різними рівнями безпеки за умови дотримання вимог статті 92 Кримінально-виконавчого кодексу України [2].

Слід зауважити, що у виправних колоніях різних рівнів безпеки задля забезпечення ізоляції окремих категорій осіб створюють сектори для тримання підозрюваних та обвинувачуваних, щодо яких

обраний запобіжний захід у виді тримання під вартою, проте за умови їх ізоляції від інших осіб, яких тримають у цій установі.

Також варто зазначити, що під час дії воєнного стану в Україні повинні створювати окремі табори для тримання військовополонених, але закон передбачає, що в разі неможливості доставлення військовополонених до табору їх тримання вони можуть тимчасово перебувати в дільницях для тримання військовополонених, утворених у виправних колоніях різних рівнів безпеки. Порядок тримання військовополонених затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 05 квітня 2022 року № 413 [3].

В установах виконання покарань сектор для тримання осіб, щодо яких обраний запобіжний захід у виді тримання під вартою, створюють у капітальних приміщеннях, розташованих в окремих ізольованих локальних секторах установи. До того ж периметр сектору має бути відгороджений парканом суцільного заповнення і доповнений посиленнями інженерно-технічними засобами, входні двері мають бути обладнані механічним замком і блокуватися сигналізацією, яка контролюється з електронного загального пункту, розташованого в черговій частині установи.

Осіб, що підозрюють або обвинувачують в одному й тому самому кримінальному правопорушенні, щодо яких обраний запобіжний захід у виді тримання під вартою з дотриманням умов роздільного тримання, не направляють до сектору тримання осіб, узятих під варту, але тільки за наявності відповідного рішення органу чи особи, які здійснюють це кримінальне провадження.

Правовий статус осіб, яких тримають у секторі для тримання осіб, щодо яких обраний запобіжний захід у виді тримання під вартою, регламентований Законом України «Про попереднє ув'язнення» та Правилами внутрішнього розпорядку слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України, затвердженими наказом Міністерства юстиції України від 14 червня 2019 року № 1769/5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 18 червня 2019 року за № 633/33604 [1; 4].

Для цієї категорії осіб встановлені вимоги щодо їх матеріального і побутового забезпечення та обладнання приміщення, де вони утримуються, в Законі України «Про попереднє ув'язнення» прописується, що норма жилої площі для ув'язнених складає не менше 2,5 квадратних метрів, проте для засуджених ця норма складає не менше 4 квадратних метри. Згідно із зазначеним можна констатувати, що в одній установі особи перебуватимуть у різних умовах тримання.

У приміщенні сектору для тримання осіб, узятих під варту, крім камер, обладнуються відповідні службові приміщення, а також побутові приміщення (гардероб, сушильні для одягу і взуття, приміщення для зберігання продуктів харчування з холодильниками тощо). У цих приміщеннях мають бути холодильники (кількість визначається адміністрацією установи з урахуванням фактичної кількості осіб), телевізори (без можливості виходу в мережу «Інтернет», з розрахунку один телевізор на камеру), електрочайники (потужністю не більше 2 кВт, з розрахунку один на камеру) та електрокип'ятильники промислового виготовлення (потужністю не більше 0,5 кВт, з розрахунку один на камеру).

У секторі для тримання осіб, узятих під варту, ув'язнені тримаються в камерах в умовах суворої ізоляції. Ув'язнені не мають права виходу з камер, крім випадків, передбачених Законом України «Про попереднє ув'язнення» та розпорядком дня.

Забезпечення харчуванням осіб, які перебувають у секторі для тримання осіб, щодо яких обраний запобіжний захід у виді тримання під вартою, здійснюється згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 16 червня 1992 року № 336 «Про норми харчування осіб, які тримаються в установах виконання покарань, слідчих ізоляторах Державної кримінально-виконавчої служби, ізоляторах тимчасового тримання, приймальниках-розподільниках та інших приймальниках Національної поліції» (зі змінами), Положенням про організацію продовольчого забезпечення у Державній кримінально-виконавчій службі України на мирний час, затвердженим наказом Міністерства юстиції України від 15 червня 2021 року № 2160/5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 16 червня 2021 року за № 800/36422, а надання медичної допомоги здійснюється відповідно до статті 11 Закону України «Про попереднє ув'язнення», Порядку організації надання медичної допомоги засудженим до позбавлення волі, затвердженого наказом Міністерства юстиції України, Міністерства охорони здоров'я України від 15 серпня 2014 року № 1348/5/572, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 серпня 2014 року за № 990/25767 (зі змінами) [5; 6; 7].

Слід зазначити, що для цієї категорії осіб адміністрація установи має право застосовувати заходи фізичного впливу, спеціальні засоби, гамівну сорочку, службових собак та вогнепальну зброю відповідно до статті 18 Закону України «Про попереднє ув'язнення» [1].

Список використаних джерел

1. Про попереднє ув'язнення: Закон України від 30.06.1993 р. № 3352- XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 35. Ст. 360.

2. Кримінально-виконавчий кодекс: Закон України від 11 липня 2003 року № 1129-IV. *Інформаційно-пошукова система «Законодавство України» / Верховна Рада України*. Дата оновлення: 26.05.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15#Text> (дата звернення: 25.05.2022).

3. Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон України від 11.07.2003 р. № 1129-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 3–4. Ст. 21.

4. Про затвердження Порядку тримання військовополонених: постанова Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2022 р. № 413. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/413-2022-%D0%BF#Text> (дата звернення: 30.05.2022).

5. Про затвердження Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань: наказ Міністерства юстиції України від 14.06.2019 р. № 1769/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0633-19#Text> (дата звернення: 30.05.2022).

6. Про норми харчування осіб, які тримаються в установах виконання покарань, слідчих ізоляторах Державної кримінально-виконавчої служби, ізоляторах тимчасового тримання, приймальниках-розподільниках та інших приймальниках Національної поліції: постанова Кабінету Міністрів України від 16 червня 1992 р. № 336. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/336-92-%D0%BF#Text> (дата звернення: 30.05.2022).

7. Про затвердження Положення про організацію продовольчого забезпечення у Державній кримінально-виконавчій службі України на мирний час: наказ Міністерства юстиції України від 15.06.2021 р. № 2160/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0800-21#Text> (дата звернення: 30.05.2022).

8. Про затвердження Порядку організації надання медичної допомоги засудженим до позбавлення волі: наказ Міністерства юстиції України від 15.08.2014 р. № 1348/5/572. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0990-14#Text> (дата звернення: 30.05.2022).

Тимків Олександр Іванович,

старший викладач центру професійної освіти

Територіально відокремленого відділення

«Кам'янська філія Академії Державної пенітенціарної служби»

ЖІНКА-ЛІДЕР ЯК ПОКАЗНИК СУЧАСНОСТІ ТА ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ

«Жінка – як пакетик чаю, ніколи не знаєш, наскільки вона міцна, допоки не потрапить в окріп».

У сучасному світі поняття «слабка стать» вже давно втратило свою актуальність. Жінки з усього світу невтомно й спритно доводять, що вони гідні бути нарівні з чоловіками не лише в побуті, а й мати лідерські позиції в різних сферах, таких як політика, економіка, фінанси, бізнес, наука тощо. Багато років тендітні представниці жіночої статі боролися за рівність із сильними чоловіками, упевнено йшли до всесвітнього визнання жінки як лідера, який може стояти поруч із чоловіком-лідером, а іноді навіть бути кращою в тій чи іншій сфері життєдіяльності.